

**Verkiezingsprogramma Piratenpartij Noord-Holland
Provinciale Statenverkiezingen 2015**

MINDER POLITIEK

MEER DEMOCRATIE

Beste kiezer,

Met veel genoegen bied ik u het verkiezingsprogramma 2015-2019 van de Piratenpartij voor de Provinciale Staten Noord-Holland aan. Dit programma is in zijn geheel gevormd door onze leden, die in een transparant en democratisch proces van begin tot einde hun bijdrage hebben kunnen leveren.

Vanzelfsprekend horen politieke processen transparant te zijn, helaas is dit lang niet altijd het geval. Onze provincie Noord-Holland heeft een duidelijk bestuurscultuur probleem en dit zien we terug in de beruchte taxi-affaire en de conclusie van het onderzoek Operatie Schoon Schip. Het is tijd voor minder politiek en meer democratie. De Piratenpartij kiest voor transparantie, waardoor we problemen snel kunnen oplossen, en belangrijker, waarmee we structureel het beleid kunnen verbeteren en betrokken burgers weer in staat worden gesteld om de macht te controleren.

Wij hebben echter uw hulp daarbij nodig. Door de burgers hun stem terug te geven willen wij de invloed op hun leefomgeving vergroten. In een moderne samenleving is het achterhaald om burgers beperkte inspraak te geven; hierdoor gaat veel kennis verloren. Specifieke kennis die regelmatig ontbreekt bij de politici die erover beslissen. Het is dus vanzelfsprekend dat bewoners vaker geraadpleegd zouden moeten worden. Dit vraagt om een interactieve democratie, een win-win scenario voor zowel de burger als de politiek.

Vorig jaar stemde de burger massaal op lokale partijen, hiermee werden de gevestigde partijen omzeild. Helaas zullen deze lokale 'winnaars' waarschijnlijk slechts beperkt hun invloed kunnen uitoefenen in de provincie, en hiermee is ook de stem van hun kiezers verloren gegaan.

De Piratenpartij maakt zich sterk voor decentralisering en pleit voor een platform waarbij deze lokale partijen makkelijk met de Piratenpartij kunnen communiceren. Door deze lokale partijen hun stem terug te geven draagt de Piratenpartij bij aan een democratische samenleving.

Tot slot vindt u in ons programma natuurlijk onze toekomstvisie. De Piratenpartij krijgt vaak te horen dat wij voorlopen als het aankomt op de idealen en vooruitstrevende ideeën. Dit resulteert in een toekomstgerichte visie wat zowel terugkomt in onze plannen voor de Noord-Hollandse economie, als ook in het beleid om ons leefklimaat en de natuur te beschermen. Wij zijn de partij die verder kijkt dan de komende vier jaar.

Wij hopen dat u na het lezen op 18 maart kiest voor een toekomstgericht transparant beleid en dat wij op uw stem mogen rekenen!

Charif Mews
Lijsttrekker Piratenpartij Noord-Holland

Het Piratenwiel

Het Piratenwiel schetst de uitgangspunten van de internationale Piratenbeweging.

- **Privacy**
Van communicatie, identiteit, financiën, locatie, lichaam.
- **Transparantie**
Wanneer je vertegenwoordigd wordt, heb je het recht vertegenwoordigers verantwoordelijk te houden.
- **Democratie**
*Naar iedereen wordt geluisterd.
Iedereen heeft hetzelfde recht om beleid te beïnvloeden.*
- **Humanisme**
Iedereen heeft dezelfde grondrechten op basale levensbehoeftes als onderdak, voedsel, zorg en onderwijs; ongeacht in welke omstandigheden je geboren wordt.

Machtsspreiding

- **Rechtsstaat**
Alle wetten worden getoetst op noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit en de effectiviteit wordt gebaseerd op evidentie.
- **Duurzaamheid**
*Stimuleer hernieuwbare energie.
De vervuiler betaalt via belasting terug aan de samenleving.*
- **Decentrale economie**
*Niet grote bedrijven, maar burgers maken de economie.
Voorkom monopolisering.*
- **Vrije kennisdeling**
Vrije uitwisseling van kennis, kunst en cultuur zorgt voor innovatie en vergroot de waarde in de samenleving.

1. De democratie van de toekomst

Het Nederlandse politieke systeem barst uit haar voegen. Burgers voelen zich niet vertegenwoordigd door 'hun' politici, het vertrouwen in politieke partijen bevindt zich op een dieptepunt en steeds minder mensen laten van zich horen bij de verkiezingen. De politieke status quo, waar politieke partijen naar binnen gericht het land besturen en slechts eens in de vier jaar verantwoording afleggen aan de kiezer, is onaanvaardbaar.

De Piratenpartij zet zich in voor een écht democratisch en transparant Noord-Holland. Waar jouw rechten beschermd worden en je stem, ook na de verkiezingen, niet verloren gaat. Dat is de democratie van de toekomst.

1.1 Jouw democratie

Bewoners zijn vaak beter op de hoogte van lokale problemen, en daardoor beter in staat er passende oplossingen voor aan te dragen, dan politici. De Piratenpartij zet zich daarom in voor een lokaal georganiseerd bestuur waarin burgers nauw betrokken worden.

Momenteel dragen politici in het Provinciehuis problemen aan, waar dezelfde politici op zoek gaan naar een adequate oplossing. Bewoners worden tijdens dit proces volledig buitengesloten en kunnen pas meepraten als het speerpunt op de agenda is gezet. Deze schijnparticipatie waarbij bewoners pas inspraak hebben op het moment dat politici zijn vastgeroest in hun eigen tunnelvisie, is onacceptabel.

De Piratenpartij wil online interactieve democratie inzetten om de inwoners van Noord-Holland een stem te geven. Via een laagdrempelig digitaal platform kunnen alle Noord-Hollanders zelf onderwerpen aandragen voor de agenda van de Provinciale Staten. Hier kunnen ze ook over onderwerpen en mogelijke oplossingen discussiëren en stemmen voordat een onderwerp besproken wordt door de Provinciale Staten.

Interactieve democratie in de praktijk

Wereldwijd hebben diverse organisaties, politieke partijen en overheden al de voordelen van online democratie ontdekt. In 2014 heeft de Piratenpartij er in Amsterdam West voor gezorgd dat interactieve democratie voor het eerst ook in Nederland wordt ingezet.

De plannen worden nu uitgewerkt en in 2015 en 2016 zullen verschillende experimenten, onder andere voor het gebruik van interactieve democratie bij het opstellen van de begroting van het stadsdeel, worden uitgevoerd. Door partijpolitieke overwegingen worden beslissingen over complexe onderwerpen regelmatig uitgesteld, met de burger als de grote verliezer.

De Piratenpartij wil daarom burgerfora instellen waar inwoners beslissingen nemen over controversiële onderwerpen die spelen in de provincie. Een burgerforum is een gelote groep burgers die in een gestructureerd proces een beslissing neemt over een bepaald vraagstuk. In dit proces worden ze goed geïnformeerd, doen ze zelf research en gaan ze in discussie voordat er een besluit wordt genomen.

Door lastige onderwerpen in de handen van een burgerforum te brengen kan een impasse worden doorbroken en de redelijkheid het winnen. Ervaringen in andere landen laten zien dat burgerfora vaak met inventieve en breed gedragen oplossingen komen voor problemen waar politieke partijen al jaren niet uitkomen.

De Piratenpartij wil

- Door online interactieve democratie in te voeren Noord-Hollanders inspraak geven op de politieke agenda en oplossingen laten aandragen voor problemen waar zij mee zitten.
- Burgerfora instellen waarin een groep burgers zelf beslissingen nemen over controversiële onderwerpen.

1.2 Een open overheid

De Provinciale Staten vertegenwoordigt haar inwoners, het zou dan ook normaal moeten zijn dat die kunnen controleren hoe de Staten te werk gaan. De commissie Operatie Schoon Schip heeft een kritisch rapport geschreven over het provinciale bestuur en mogelijke belangenverstremming en ook de taxi-affaire laat zien hoe belangrijk meer openheid in Noord-Holland is. Transparantie zorgt voor een eerlijker en rechtvaardiger bestuur waar corruptie, kiezersbedrog en wanbestuur worden afgestraft.

De uitgaven van de provincie moeten transparanter. Daarom pleit de Piratenpartij voor een open boekhouding, met een toelichting van alle kostenoverschrijdingen. Niet alleen directe overheidsuitgaven, maar ook de uitgaven aan uitbestedingen moeten voor iedereen eenvoudig toegankelijk en inzichtelijk zijn. Burgers hebben het recht alles wat de overheid doet op te vragen en in te zien. Dit recht is geregeld in de WOB, maar in de praktijk functioneert deze wet ingewikkeld, traag en moeizaam. Bovendien kost het beoordelen van WOB-verzoeken veel manuren. Omdat gegevens van de overheid in de basis toebehoren aan burgers, en burgers op dit moment niet bij deze informatie kunnen moet de provincie regelen dat alle overheidsdocumenten automatisch helder en online te bekijken zijn.

De Piratenpartij wil

- Dat de provincie een online open boekhouding publiceert, inclusief uitbestedingen, met een toelichting van alle kostenoverschrijdingen.
- Een jaarlijkse integriteitsscreening van provinciebestuurders; dat de provincie alle niet-vertrouwelijke overheidsdocumenten online publiceert.

1.3 Privacy als basisrecht

Burgerrechten zoals privacy staan steeds meer onder druk. De Piratenpartij kiest voor een provincie die zich inzet voor het beschermen van burgerrechten en deze niet te koop zet. De *cloud* wint aan populariteit maar laat regelmatig steken vallen op het gebied van beveiliging, terwijl deze gegevens gewaarborgd dienen te worden. Om inzicht te krijgen in de veiligheid van gegevens wil de Piratenpartij een algemene meldingsplicht voor datalekken invoeren. Hier gaat ook een preventieve werking van uit: bedrijven, overheden en instellingen zullen op deze manier meer zorg besteden aan het ontwerp en de beveiliging van hun systemen.

De Piratenpartij wil dat bij het verstrekken van subsidies streng wordt bekeken of een bedrijf de privacy van mensen goed beschermt. De provincie dient geen samenwerkingen aan te gaan met bedrijven die persoonsgegevens verkopen.

De Piratenpartij wil

- Vertrouwelijke gegevens veiliger opslaan en zorgvuldiger gebruiken.
- Een meldingsplicht voor datalekken.
- Een provincie die geen subsidies geeft aan privacyschendende bedrijven.
- Een provincie die geen samenwerkingen aangaat met bedrijven die persoonsgegevens verkopen.

1.4 Een democratische lijst

Bij de gevestigde partijen bepaalt de partijtop de koers en zijn volksvertegenwoordigers niet meer dan stemvee die, zodra ze gekozen zijn, hun geweten en idealen laten gaan om kans te maken opnieuw verkozen te worden. Dit is ondemocratisch, niet meer van deze tijd en kán en móet anders.

De Piratenpartij heeft vertrouwen in haar kandidaten, hun individuele kwaliteiten en expertise. Daarom hebben we een verkiezingsprogramma met daarin onze belangrijkste uitgangspunten bij het maken van beslissingen en de kernthema's waar we ons de komende jaren samen voor gaan inzetten. Onze kandidaten krijgen de vrijheid om vanuit deze uitgangspunten samen met hun achterban zelf standpunten in te nemen.

Onze volksvertegenwoordigers krijgen de verantwoordelijkheid die ze volgens de grondwet hebben om "zonder last" hun geweten te volgen en de bevolking van Noord-Holland te vertegenwoordigen. Onze leden en kiezers krijgen de mogelijkheid te kiezen voor de kandidaat die het dichtst bij ze staat en zo directe invloed uit te oefenen op onze standpunten.

De Piratenpartij

- Geeft haar volksvertegenwoordigers de verantwoordelijkheid hun geweten te volgen en vanuit haar uitgangspunten zelf hun specifieke standpunten te bepalen.

2. Lokaal bestuur

De digitale revolutie en de ontwikkelingen die daaruit voortkomen maken de wereld zowel groter als kleiner. Op het internet kan je contact hebben met elke hoek van de wereld, maar doordat elke hoek digitaal zo dichtbij is hebben steeds meer mensen het gevoel geen controle te hebben over hun omgeving.

De Piratenpartij zet zich in voor meer aandacht voor het lokale: het dorp, de stad, de buurt; daar waar je de meeste tijd doorbrengt.

De kracht van de provincie is dat zij dicht bij de gemeenten staat en overzicht heeft van wat er in de verschillende gemeenten speelt. Door verschillende lokale initiatieven te verbinden kan de provincie een belangrijke rol spelen in lokaal bestuur.

2.1 Lokale initiatieven

Noord-Holland gonst van de lokale initiatieven: stadsdorpen waarin mensen de zorg voor elkaar op zich nemen; financiële coöperaties – zoals broodfondsen – die los willen komen van de grootschalige, machtige financiële instellingen, cannabis social clubs waar mensen samen voor hun wietteelt zorgen en criminelen buitenspel zetten, wijkondernemingen die hun geld verdienen door iets te doen voor de leefomgeving van mensen in hun buurt. Groepen burgers die vanuit hun nabije omgeving een belangrijke bijdrage leveren aan een mooie provincie. Burgerinitiatieven zijn van grote waarde voor het bij elkaar brengen van bewoners, maatschappelijke organisaties en het midden- en kleinbedrijf. Een overheid die lokale initiatieven ondersteunt zou vanzelfsprekend moeten zijn, maar is dat helaas nog niet.

De Piratenpartij wil Kafka-brigades inzetten om wetgeving die lokale initiatieven in de weg zit te schrappen. Ook moet de provincie zich niet beperken tot het handhaven van regels maar actief meedenken over nieuwe initiatieven. Er is een mentaliteitsverandering onder ambtenaren nodig waarbij niet langer alleen formeel wordt gekeken naar wat er mag maar informeel wordt meegedacht over wat er mogelijk is.

De Piratenpartij wil

- Kafka-brigades instellen om regels die lokale initiatieven in de weg zitten te schrappen.
- Dat de provincie niet langer alleen formeel handhaaft, maar actief meedenkt over nieuwe initiatieven.

2.2 Lokale politiek

Lokale partijen vertegenwoordigen een groot gedeelte van de kiezers in hun gemeenten. Hierdoor weten ze goed wat daar speelt. Toch worden ze vaak niet gehoord in de Provinciale Staten terwijl gemeenteraadsleden van landelijke partijen hun provinciale partijgenoten wel weten te vinden. Het gevolg is dat een groot deel van de lokale kiezers geen invloed heeft op wat er in de Provinciale Staten wordt besloten over hun gemeente en er in de provincie een verkeerd beeld ontstaat van wat er lokaal speelt.

De afgelopen vier jaar hebben de vier grote partijen – VVD, PvdA, D66 en CDA – zelfs samen het provinciebestuur gevormd waardoor er nog minder ruimte was voor lokale geluiden. De Piratenpartij wil dat de provincie een communicatieplatform voor lokale partijen opricht zodat ook zij hun bijdrage kunnen leveren aan het provinciale debat over hun gemeente.

De Piratenpartij wil

- Een communicatieplatform opzetten om lokale partijen een stem te geven in de Provinciale Staten.

2.3 Een verbindende provincie

De Piratenpartij gelooft in een provincie die zich beperkt tot haar kerntaken en zet zich in voor een samenleving waarin besluiten zoveel mogelijk lokaal worden genomen. Door een centraal punt van informatie te zijn, lokale ideeën met elkaar te verbinden en succesvolle en minder succesvolle ervaringen van gemeenten te delen kan de provincie lokaal bestuur versterken.

Door op het gebied van infrastructuur, ruimtelijke ordening en natuur een regierol te vervullen kan de provincie gemeenten helpen samen tot afspraken te komen die de hele regio ten goede komen. De decentralisaties op het gebied van zorg, welzijn en participatie van het rijk naar de gemeente maken de regierol van de provincie nog belangrijker.

Decentralisatie van zorg en privacy; een regierol voor de provincie

De decentralisatie van de zorg wordt als gehaaste bezuinigingsmaatregel doorgevoerd, dit speelt echter grote privacyrisico's van zorgbehoevenden in de hand. Veel gemeenten missen de kennis en ervaring om de gevoelige zorggegevens van hun inwoners veilig op te slaan.

Op dit moment krijgen de gemeenten voornamelijk steun van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), die een aantal richtlijnen heeft opgesteld. De VNG is echter geen democratisch orgaan en kan niet goed controleren of gemeenten de rechten van hun burgers serieus nemen. De provincie zou deze rol van de VNG moeten overnemen en moeten opkomen voor de rechten van haar zorgbehoevende inwoners.

De Piratenpartij

- Staat voor een provincie die lokaal bestuur versterkt.
- Zet zich in voor een provincie die zich beperkt tot haar kerntaken: het zijn van een informatiepunt voor gemeenten, het verbinden van lokale ideeën, het delen van *best practices* van gemeenten en het spelen van een regierol in gemeenteoverschrijdende zaken.
- Wil dat de provincie opkomt voor de privacy van haar inwoners, die met name onder druk staat door de decentralisatie in de zorg.

3. De economie van de toekomst

De Piratenpartij staat voor een toekomstgerichte economie waarin klein en groot, globaal en lokaal, groei en groen meer in balans staan. Waar de mogelijkheden van de digitale revolutie benut worden, maar haar gevaren in goede banen geleid.

De Piratenpartij zet in op zelfstandigen en kleine bedrijven, de broedplaats van creativiteit en innovatie.

3.1 Een toekomstgerichte visie

De afgelopen twintig jaar hebben laten zien hoe snel technologische ontwikkelingen de wereld kunnen vormen. De overheid heeft in deze ontwikkelingen echter steeds achter de feiten aan gelopen en door verouderde regelgeving en starre handhaving innovatie soms zelfs tegengewerkt. De Piratenpartij zet zich in voor een overheid die open staat voor innovatie, nieuwe verdienmodellen en de mogelijkheden van het digitale tijdperk. Hiervoor heeft de provincie een nieuwe houding nodig; ze moet toegeven de snelheid van nieuwe ontwikkelingen niet altijd te kunnen voorstellen en, zeker op digitaal gebied, vaker af moet gaan op de mening van experts.

Zelfrijdende auto's; een voorbeeld van exponentiële groei

Omdat technologische ontwikkelingen vaak eerder exponentieel dan lineair verlopen moet de provincie een doordacht lange termijnbeleid voeren waar soms wordt geïnvesteerd in zaken die op dat moment nog onvoorstelbaar lijken en soms juist een stap terug wordt gedaan, omdat een investering op de lange termijn overbodig is.

Een goed voorbeeld vormen zelfrijdende auto's. Als je de ontwikkelingen vijf jaar geleden lineair zou hebben doorgetrokken zouden zelfrijdende auto's voorlopig niet in productie worden genomen, omdat ze echter exponentieel verliepen – de technologie dus steeds sneller vooruit is gegaan – staat het in gebruik nemen van zelfrijdende auto's voor de deur.

Google heeft op dit moment een functionerend prototype geproduceerd. Omdat zelfrijdende auto's treintjes vormen gebruiken ze aanzienlijk minder brandstof en passen er 273% meer auto's op dezelfde hoeveelheid asfalt. De investeringen van de afgelopen jaren in extra snelwegen zijn dus een goed voorbeeld van korte termijnvisie waarbij geen rekening is gehouden met de mogelijkheid van exponentiële groei.

Begrotingstekorten provincie Noord-Holland zijn schrikbarend hoog

Alleen al in 2013 was het begrotingstekort bijna 300 miljoen euro. Dit is onverantwoord en legt de rekening neer bij de jongere generaties. Op dit moment is de rente laag, maar dit hoeft in de toekomst niet zo te blijven. Door onverantwoordelijk financieel beleid wordt een tijdbom onder de financiële kracht van de provincie Noord-Holland gelegd.

Het uitbesteden van kerntaken van de provincie wordt vaak verkocht als bezuiniging, maar kost de burger juist geld. Wanneer een private onderneming een taak uitvoert, moet de provincie veel tijd besteden aan het afsluiten van contracten en betaalt de provincie de winstopslag van een commercieel bedrijf. De Piratenpartij wil daarom dure externe inhuur beperken waar deze niet noodzakelijk is. De Piratenpartij wil niet dat belastinggeld aan buitensporig hoge salarissen wordt verspild. Daarom willen we geen nieuwe subsidies verstrekken aan instellingen waar werknemers in dienst zijn die boven de ministersnorm verdienen.

Cryptocurrency; een voorbeeld van een toekomstgerichte visie

De Piratenpartij gaat zich inzetten om meer cryptocurrencybetalingen, bijvoorbeeld met Bitcoin, te stimuleren, zodat het financiële systeem in Noord-Holland niet alleen afhankelijk is van de euro. Andere voordelen van cryptocurrency zijn dat de transactiekosten over het algemeen veel lager liggen in vergelijking met de transactiekosten bij het nationale en internationale betalingsverkeer.

Verder zorgt deze innovatie ervoor dat er meer betaalmogelijkheden zijn en dit ook ten goede kan komen aan de export/import industrie in Noord-Holland. Door hulp bij implementatie, subsidies en informatieverstrekking moet het gebruik van cryptocurrency voor zowel burgers als bedrijven veraangename.

De Piratenpartij wil

- Dat de provincie toegeeft geen goed zicht te hebben op de snelheid van (digitale) ontwikkelingen en zich bij investeringen meer laat leiden door experts.
- Een gezond financieel beleid van de provincie Noord-Holland, waar rekening wordt gehouden met de toekomstige generaties.
- Externe inhuur door de provincie beperken.
- Geen nieuwe subsidies verstrekken aan instellingen waar werknemers boven de ministersnorm verdienen.
- Meer cryptocurrencybetalingen stimuleren door middel van hulp bij implementatie, subsidies en informatieverstrekking.

3.2 Een duurzame economie

De door mensen veroorzaakte klimaatverandering en oprakende fossiele brandstoffen vragen om een nieuw energiebeleid. De Piratenpartij kiest voor duurzaamheid; de enige juiste langetermijnkeuze.

Jaarlijks sterven in Nederland 18.000 mensen doordat de minimale gezondheidsnormen van luchtkwaliteit niet worden behaald. De uitstoot van fijnstof neemt nog steeds toe, vooral door de zware industrie in de IJmond en het Noordzeekanaalgebied. De Piratenpartij gaat zich inzetten voor een versnelling van de overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar duurzame, hernieuwbare energie. Hierbij richten we ons onder meer op zonnepanelen en windwakkels op gedecentraliseerde schaal, aangezien in de toekomst de accutechnologie zo verbetert dat stroom opslaan efficiënter wordt en niet meer de beperkende factor is.

De Piratenpartij wil dat de provincie samen met bedrijven, geïnteresseerde burgers en maatschappelijke organisaties een concreet plan uitwerkt voor de ondersteuning van innovatie en groei naar een duurzame economie.

Energie besparen met kunst, een voorbeeld van duurzame innovatie

De Piratenpartij is enthousiast over samenwerking tussen kunst, design en technologie. Door inzichten uit verschillende invalshoeken te combineren, ontstaan vaak interessante projecten. Denk bijvoorbeeld aan de duurzame en interactieve *smart highways* en fietspaden en voetpaden die zonne-energie opwekken en deze inzetten om paden te verlichten wanneer weggebruikers in de buurt zijn. Lichtgevende bomen kunnen werken zonder elektriciteit, maar louter op bioluminescentie. Hiermee kunnen we lantaarnpalen overbodig maken. Dit is niet alleen erg duurzaam, maar ook een genot voor het oog.

In Noord-Holland zijn er veel mogelijkheden voor duurzame energie die niet, of niet voldoende, worden benut. De Piratenpartij wil duurzaam ondernemen stimuleren door regelgeving te vereenvoudigen en kennis te verspreiden.

De provincie biedt niet genoeg steun aan lokale initiatieven voor duurzame energie. Met de ontwikkeling en uitbreiding van duurzame energie valt veel te winnen op economisch (efficiency, terugverdienen investeringen, onafhankelijkheid van fossiele energie), sociaal (werkgelegenheid, lokale initiatieven) en ecologisch gebied (reductie CO₂-emissies). De Piratenpartij wil het participatiefonds Duurzame Economie zo aanpassen dat kleine initiatieven beter financieel ondersteund worden. Daarnaast wil de Piratenpartij dat de provincie een startersfonds met een ondersteuningsregeling voor beginnende lokale energie-initiatieven opzet.

De Piratenpartij wil

- Samen met bedrijven en maatschappelijke organisaties een concreet plan maken voor de ondersteuning van innovatie en groei naar een duurzame economie.
- Duurzaam ondernemen stimuleren door regelgeving te vereenvoudigen en kennis te verspreiden.
- Het participatiefonds Duurzame Energie zo aanpassen dat kleine initiatieven beter financieel ondersteund worden.
- Een startersfonds met een ondersteuningsfonds opzetten voor beginnende lokale energie-initiatieven.

3.3 Een lokale economie

Kleine bedrijven zijn meer verbonden met hun lokale omgeving, stellen minder snel hun eigen korte termijn belang boven dat van hun omgeving en zorgen vaker voor innoverende en creatieve oplossingen voor de problemen van deze tijd dan grote bedrijven. De Piratenpartij komt op voor kleine ondernemers, die de nieuwe banen van onze economie creëren. De provincie dient een klimaat te creëren waarin ondernemers zich willen vestigen. De Piratenpartij wil ondernemerschap stimuleren door flexibel om te gaan met vrijstelling van geldende regels voor ZZP'ers en het MKB.

De netwerkeconomie is booming. Online platformen, zoals *thuisafgehaald* en *airbnb*, maken het makkelijk om een kleine onderneming te beginnen of met je hobby een leuk extraatje te verdienen. Met slimme apps worden vraag en aanbod efficiënter bij elkaar gebracht, waardoor producten goedkoper kunnen worden aangeboden. Ook delen steeds meer mensen via online platforms met elkaar, bijvoorbeeld door via *peerby* gereedschap uit te lenen of door spullen die niet meer worden gebruikt weg te geven via *gratisafgehaald.nl*.

De Piratenpartij wil nieuwe verdienmodellen de kans geven, beperkende regels verminderen en deelname aan de netwerkeconomie stimuleren en faciliteren.

Meer vrijheid, minder bureaucratie door onvoorwaardelijk basisinkomen

Door automatisering en robotisering in de economie komen steeds meer banen op de tocht te staan. Hoe robotisering uitpakt zal afhangen van hoe we hier als samenleving mee omgaan. Het onvoorwaardelijk basisinkomen vormt een mogelijke oplossing.

Door deze versimpeling van ons sociale stelsel, wordt iedereen automatisch in de basisbehoeftes voorzien. Dit maakt privacy-inperkende controles overbodig en bespaart een hoop bureaucratie, wat zorgt voor een kleinere en efficiëntere overheid.

Buitenlandse onderzoeken toonden aan dat een basisinkomen burgers stimuleerden meer te werken op het vakgebied naar keuze, tegelijkertijd namen gezondheidsklachten af. Een basisinkomen is dus niet alleen goed voor de economie, maar ook voor de volksgezondheid. Daarom wil de Piratenpartij dat de provincie een experiment met een basisinkomen faciliteert.

De Piratenpartij wil

- Flexibel omgaan met vrijstellingen van regels voor ZZP'ers en het MKB.
- De netwerkeconomie stimuleren door beperkende regels af te schaffen en deelname aan de netwerkeconomie waar mogelijk te faciliteren.

